

tweede helft 19^e eeuw

IMPRESSIONISME

In de tweede helft van de 19^e eeuw kregen steeds meer kunstenaars er genoeg van om hun onderwerpen tot in de kleinste details uit te werken. Ze wilden op een andere manier kunstwerken maken en daarmee vooral een idee, gevoel of moment overbrengen. Het ging er dus niet meer om hoe realistisch iets werd weergegeven, het ging om de indruk (impressie) die werd overgebracht. Die stroming wordt het impressionisme genoemd. Dit loslaten van de realiteit was het begin van de abstracte kunst, die je verderop in dit hoofdstuk tegenkomt.

De Denker

Auguste Rodin (1840-1917) was zo'n impressionistische beeldhouwer. Zijn beelden drukten meestal aangrijpende gevoelens uit. Vaak werkte hij zijn beelden niet helemaal af. Hij liet ook stukken ruwe steen zitten. Een wereldberoemde sculptuur van Rodin is De Denker.

20^e eeuw

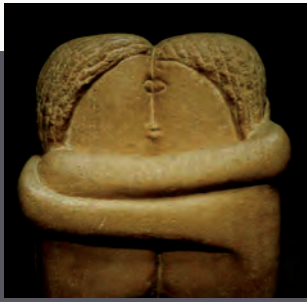
DE 20^E EEUW: ALLES KAN!

Vanaf de 20e eeuw gingen kunstenaars steeds meer experimenteren met hun werken. Er was geen sprake meer van lange, achtereenvolgende periodes waarin één stijl het belangrijkste was. Kunstenaars gingen los van elkaar op allerlei verschillende manieren kunst maken en hielden zich steeds minder aan regeltjes en gewoontes.

Steeds vaker werd de realiteit losgelaten. Sculpturen hoefden niet meer iets na te doen dat echt bestond, maar mochten ook helemaal anders zijn, helemaal zoals de kunstenaar het wil. Werken die niet weergeven hoe iets er in het echt uitziet, noemen we abstract.

Ook werden er nieuwe materialen en technieken uitgevonden, waardoor beeldhouwers nog meer mogelijkheden kregen om te experimenteren. Door dat experimenteren is soms niet eens meer helemaal duidelijk wat beeldhouwkunst is, en wat niet. Over die vraag zullen we het in het laatste hoofdstuk van dit boek nog verder hebben.

Op de volgende pagina's vind je een paar voorbeelden van kunstenaars die in de 20^e eeuw op hun eigen manier beeldhouwwerken maakten.

1908

Constantin Brancusi maakt een beeld dat, net als het beeld van Rodin, De Kus heet. Het is duidelijk te zien dat zijn werk weer een stap verder van de gedetailleerde realiteit staat.

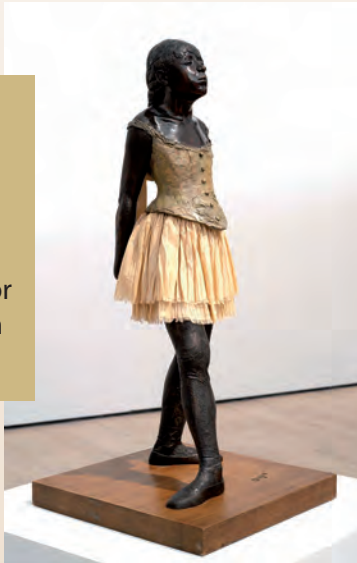
1936

Salvador Dalí maakt een beeld dat lijkt op de Venus van Milo, maar dan met laatjes erin. Zijn mengeling van fantasie en werkelijkheid wordt surrealisme genoemd.

1921

Edgar Degas gebruikt voor zijn beeld van een balletdanseres echte stof voor de kleding, de schoenen en de strik in het (echte!) haar.

1941

Pablo Picasso maakt een stierenkop van een stuur en zadel van een oude fiets.

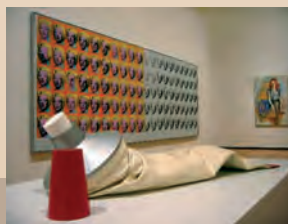
1956

Alexander Calder maakt Red mobile, een van de bewegende sculpturen die hij 'mobiles' noemt en die in beweging worden gezet door bijvoorbeeld de wind.

1964

Claes Oldenburg maakt een enorme, zachte tube tandpasta van canvas gevuld met schuimrubber. Het maken van kunst uit alledaagse voorwerpen wordt Popart genoemd.

1973

Jean Dubuffet maakte het 'driedimensionale schilderij' Jardin d'Email in het Kröller-Müller Museum, waar je ook doorheen kunt lopen.

1994

Jeff Koons maakt enorme sculpturen van glimmend metaal. De beelden geven alledaagse feestelijke voorwerpen weer, zoals ballonnenbeesten en chocolaatjes met een glanzend papiertje eromheen.

De Bulgaarse kunstenaar Christo pakt hele gebouwen in om er een kunstwerk van te maken, zoals de Reichstag in Berlijn.

1995

2003

Damien Hirst gebruikt dode dieren in zijn kunstwerken.

2005

Anish Kapoor maakt de Cloud Gate, een enorme sculptuur met een eenvoudige vorm. Door de weerspiegeling en vervorming maken de omgeving en de toeschouwers zelf deel uit van het kunstwerk.